



ARVIOINTIKERTOMUS 2023



Tarkastuslautakunta 20.5.2024

Sisällys

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
2. VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY.....	6
3. TALOUDEN ARVIOINTI	7
4. VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIER TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	9
4.1. Kaupungin tulosityksiköiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	9
4.2. Kaupungin tulosityksiköiden käyttötalouden toteutuminen	15
4.3. Liikelayosten tavoitteiden toteutuminen	16
4.4. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.....	17
4.5. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	18
4.6. Investointiosan toteutuminen	18
4.7. Rahoitusosan toteutuminen	20
5. KONSERNIYHTIÖT.....	21
6. SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA KONSERNIVALVONTA.....	23
7. HENKILÖSTÖ	24
8. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT	27
9. LOPUKSI.....	29
10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE	30

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 oli Lieksan kaupungissa juhluvuosi. Kaupunki perustettiin 50 vuotta sitten, kun Lieksan kauppala ja Pielisjärven kunta liitettiin yhteen. Juhlan kunniaksi järjestettiin monenlaisia tapahtumia, jotka keräsivät mukavasti väkeä. Esimerkiksi kirjaston pikkujouluissa kävi lähes 500 ihmistä ja Kekriween-tapahtumassa oli noin 100 osallistujaa. Musiikkiopisto järjesti yhdessä vanhusneuvoston kanssa useita hoivakotivierailuja. Juhlavuoden tapahtumia koordinoi määräaikaisesti palkattu työntekijä.

Taloudellinen tulos oli jälleen mainio, noin 4,1 miljoonaa euroa, josta tehtiin investointivaroja 2,8 miljoonaa euroa. Velkaa sekä vuokravastuita on maltillisesti verrattuna muihin kaupunkeihin. Talouslukujen vertailu edellisiin vuosiin on hankalaa vuoden alussa toteutetun hallinnollisen uudistuksen takia. Sen myötä terveys- ja sosiaalipalvelut järjestetään maakunnan tasolla hyvinvointialueilla. Suurta huolta aiheuttaa kuitenkin edelleen kaupungin kiinteistöyhtiön surkea taloustilanne, johon vaikuttaa muun muassa teollisuuskiinteistöjen vajaakäyttö. Taloussuhdanteen heikkeneminen on aiheuttanut konkurssreja ja työttömyys on lisääntynyt. Lieksa saikin myönteisen päätöksen hakemukseensa Paikallisen äkillisen rakennemuutoksen alueeksi joulukuussa.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat koronavuosien jälkeen vähentyneet. Työ koetaan henkilöstölle tehtyjen kyselyjen perusteella kuormittavaksi ja joihinkin toimiin ja virkoihin on hyvin vaikeaa löytää työntekijöitä. Uuden kaupunginjohtajan saimme menestyksellä rekrytoitua vuoden lopulla, mutta esimerkiksi maankäyttöpäällikön virkaa ei ole onnistuttu täyttämään. Samojen ongelmien kanssa taistelevat muutkin kaupungit ja kilpailu osajista on kovaa. Henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseksi on tehtävä määrätietoista työtä.

Uusia asukkaita pitäisi saada houkuteltua tänne Itä-Suomeenkin. Suunta on ollut valitettavasti kohti etelää ja kasvukeskuksia jo vuosikymmeniä. Kun Lieksan kaupunki perustettiin vuonna 1973, väkiluku oli lähes 20.000. Kaupungin markkinointiin on panostettu muun muassa korttikampanjan ja Lieksan henki -nettikampanjan avulla, jotka ovat saaneet näkyvyyttä ja hyvää palautetta. Palveluja tulee parantaa edelleen, jotta saisimme lisää asukkaita tänne luonnonkauniiseen kaupunkiimme hyvien harrastusmahdollisuuksien ja lupsakan elämänmenon pariin.

Sari Kangas

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty Kuntalain 14. luvussa ja kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. (Kuntal 121 §).

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1 valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2 arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3 arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4 huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5 valvoa 84 S:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6 valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Hallintosäännön 75 §:n mukaan tarkastuslautakunta lisäksi:

- 1 seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 2 huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
- 3 tekee aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla

Kaupunginvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan jäsenet 16.8.2021 § 101.

Tarkastuslautakunta on toteuttanut arviointitehtävänsä kaupungin strategian luomissa raameissa. Arviointia varten tarkastuslautakunta on perehtynyt

hallintoelinten päätöksiin ja pitänyt 9 kokousta vuoden 2023 aikana ja kokoontunut 6 kertaa vuoden 2024 aikana. Tarkastuslautakunta on kuullut arviointia varten useita viranhaltijoita ja konserniyhteisöjen edustajia.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 16.8.2021 alkaen:

Varsinaiset jäsenet

Kangas Sari, puheenjohtaja
Könttä Jaakko, varapuheenjohtaja
Pyykkö Hannele (13.12.2023 saakka)
Turunen Teija (13.12.2023 alkaen)
Mustonen Eero
Teppo Tarja

Varajäsenet

Kipponen Kari
Eronen Seppo
Saarelainen Seija
Hätinen Virpi (24.4.2023 saakka)
Mielonen Mervi (24.4.2023 alkaen)
Laatikainen Martti

Lautakunnan jäsenet eivät ole olleet esteellisiä vuoden 2023 aikana.

Tilintarkastuksesta vastaa valtuuston valitsemana (26.4.2021 § 39) tilintarkastusyhteisönä BDO Audiator Oy vuosina 2021 - 2023. Vastuullisena tilintarkastajana ja lautakunnan sihteerinä on toiminut JHT, HT Taina Törrönen. Avustavana tarkastajana on vuoden 2023 tilintarkastuksessa toiminut Henri Kantomaa.

Tarkastuslautakunta on laatinut valtuustokaudelle 2021 - 2024 arviointisuunnitelman, joka muodostaa perustan toiminnalle ja ohjaa vuosittaista työohjelman laadintaa. Toiminnan painopistealueina ovat olleet vuonna 2023 kaupunginhallituksen alainen toiminta sekä hyvinvointilautakunnan tehtäväalueelta erityisesti perusopetus, lukiokoulutus, ruokahuolto, varhaiskasvatus ja Pielisen museo. Liikelaitoksista on keskitytty erityisesti kuntatekniikkaliikelaitokseen. Lautakunta on kokouksissaan kuullut kertomusvuoden aikana kaupungin viranhaltijoita sekä konserniyhtiöiden toimitusjohtajia. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien päätöksenteon seuraaminen on ollut osa työskentelyä. 13.9.2023 tehtiin myös tutustumiskäynti Partalanmäen päiväkodin Moisionkadun yksikköön ja 13.12.2023 lukioon ja Keskuskoulun alakouluun. Lisäksi lautakunta on saanut tilintarkastajalta raportointeja tarkastustoiminnasta.

Kuulemiset arviointivuodelta 2023:

Kokous	Aihe	Kuultavat
13.9.2023	Tutustumiskäynti Partalanmäen päiväkodin yksikköön Moisionkadun	Päiväkodin johtaja Eija Heikkinen Varhaiskasvatuksen opettaja Kirsi Oinonen
6.11.2023	Kaupungin ajankohtaiset asiat sekä osavuosisiraportti 2/2023	Vt. kaupunginjohtaja Arto Sihvonen Hallintojohtaja Sari Leinonen Talousjohtaja Hannele Pöykkölä
13.12.2023	Tutustumiskäynnit lukioon ja Keskuskoulun alakouluun Kuntatekniikkaliikelaitoksen ajankohtaiset asiat, kuten henkilöstö ja kalusto	Rehtori Reetta-Leena Hiltunen Apulaisrehtori Marjaliisa Puittinen Opinto-ohjaaja Sanna Vaikkinen Rehtori Johanna Rossi Kuntatekniikan päällikkö Ritva Patja Vihertyönjohtaja Esa Ullgren
24.1.2024	Henkilöstön edustajien kuuleminen Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 – 2026 ja talouskatsaus	Jytyn pääluottamusmies Paula Timonen JHL:n tuntipalkkaisten pääluottamusmies Pasi Kempas JUKO:n pääluottamusmies Marja Sormunen JHL:n pääluottamusmies Anne Kiiskinen JUKO:n ja KTN:n pääluottamusmies Jari Pyykkö Talousjohtaja Hannele Pöykkölä
28.2.2024	Lieksan Kiinteistöt Oy:n tilinpäätös 2023 Lieksan Kehitys Oy LieKen tilinpäätös 2023 Hyvinvointilautakunnan tilinpäätös ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023	Toimitusjohtaja Jarmo Vacklin Toimitusjohtaja Heikki Rusanen Hyvinvointijohtaja Arto Sihvonen
3.4.2024	Tilinpäätös sekä kaupunginhallituksen alaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2023 Elinvoiman edistämisen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2023	Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen Talousjohtaja Hannele Pöykkölä Elinvoimajohtaja Susanna Saastamoinen

Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu valtuuston hyväksymään vuoden 2023 talousarvioon, kaupunginhallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä tarkastuslautakunnan em. kuulemisiin.

Vuoden 2023 arviointia varten käydyissä työohjelman mukaisissa kuulemisissa on käyty läpi toimialan ajankohtaiset asiat sekä vuoden 2023 taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumat.

Tarkastuslautakunta on osallistunut yhteen koulutukseen vuonna 2023, eli FCG Oy:n järjestämään tarkastuslautakunnille tarkoitettuun webinaarikoulutukseen 14.11.2023. Lisäksi tarkastuslautakunnan puheenjohtajisto osallistui Joensuun kaupungin järjestämään Itä-Suomen tarkastuslautakunnille tarkoitettuun seminaariin 7.-8.9.2023.



Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Partalanmäen päiväkodin Moisionkadun yksikköön 13.9.2023. Rakennus otettiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen käyttöön vuonna 2021.

2. VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY

Vuoden 2022 arviointikertomus merkittiin kaupunginvaltuustossa tiedoksi 29.5.2023 § 49. Samalla valtuusto pyysi arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien ja liikelaitosten selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2023 loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Kaupunginhallitus on laatinut vastaukset arviointikertomukseen 18.9.2023 § 291, jotka on merkitty tiedoksi kaupunginvaltuustossa 25.9.2023 § 83 sekä tarkastuslautakunnassa 6.11.2023 § 56. Tarkastuslautakunta toteaa saadut vastaukset riittäviksi.



Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Keskuskoulun alakouluun 13.12.2023. Tekonurmipäällysteinen pihakenttä on aktiivisessa käytössä myös kouluajan ulkopuolella.

3. TALOUDEN ARVIOINTI

Vuosi 2023 oli edellisvuoteen nähden poikkeuksellinen, sillä hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kuntien rahoitus- ja järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista päättyi vuoden 2022 lopussa. Siksi vertailu edellisvuoteen nähden on hieman haastavaa. Tilikauden tulos oli vuonna 2023 noin 4,1 miljoonaa euroa. Lisäystä edellisvuoteen nähden oli jopa noin 2,0 miljoonaa euroa. Vuosikate olikin jopa 955 euroa asukasta kohden, kun se edellisvuonna oli 558 euroa asukasta kohden. Toimintakate parani jopa noin 55,1 miljoonaa euroa, eli 63,5 %, johtuen pitkälti Siun soten kustannusten pois jäämisestä. Valmistus omaan käyttöön lisääntyi noin 1,0 miljoonalla eurolla.

Verotulot vähenivät edellisvuodesta merkittävästi ollen noin 23,5 miljoonaa euroa. Vähennystä oli noin 18,3 miljoonaa euroa (-43,8 %). Syynä tähän on hyvinvointialueuudistus, jonka myötä kuntien kunnallisveroprosentteja leikattiin 12,64 %-yksikköä. Kuitenkin verotulojen kertymässä oli vielä vuonna 2023 verohäntiä, kun aiempien vuosien veroja tilitettiin kunnille vielä vanhojen prosenttien mukaisesti. Kunnan verotulot toteutuivat 15,9 miljoonaa euroa pienempänä, kiinteistöverot toteutuivat noin 0,2 miljoonaa euroa edellisvuotta suurempina ja osuus yhteisöveron tuotosta taas 2,6 miljoonaa euroa edellisvuotta pienempänä.

Tuloksesta tehtiin poistoeron vähennystä suunnitelman mukaan noin 0,4 miljoonaa euroa sekä 2,8 miljoonaa euroa investointivarausta Mähkönsiltaan (2 miljoonaa euroa), Kolin kävelytasanteeseen (0,4 miljoonaa euroa), Vapaudenpuiston leikkialueeseen (0,1 miljoonaa euroa) sekä paloaseman autotallin laajennukseen (0,3 miljoonaa euroa). Vuonna 2022 ei tehty investointivaroja. Tilikauden ylijäämäksi muodostui noin 1,7 miljoonaa euroa, joka on noin 0,8 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Lieksan kaupungin kertynyt ylijäämä on noin 30,3 miljoonaa euroa, joka on asukasta kohden 2.966 euroa. Lisäksi kaupungilla on noin 12,8 miljoonaa euroa poistoeroa ja vapaaehtoisia varauksia, jotka ovat vain toisin nimettyä ylijäämää. Nämä huomioiden ylijäämä on jopa noin 43,1 miljoonaa euroa. Kaupungin talous on tältä osin tasapainossa ja vahva, eikä alijäämän kattamisvelvollisuutta ole, eikä alijäämäisyys uhkaa kaupunkia ainakaan lähivuosina.

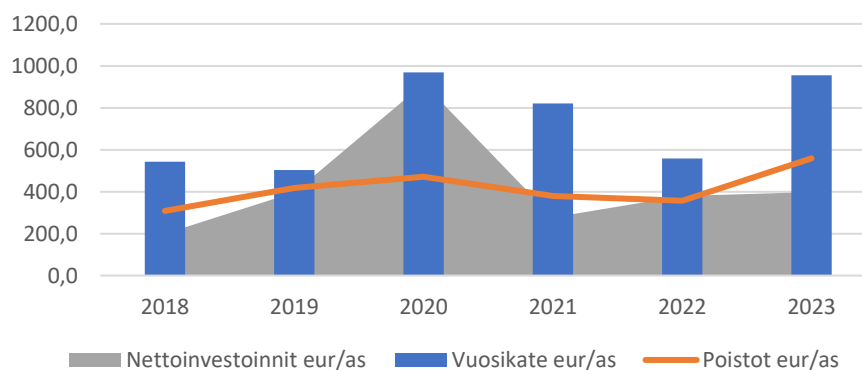
Konsernin kertynyt ylijäämä on noin 49,9 miljoonaa euroa, joka on 4.877 euroa asukasta kohden. Myöskään konsernin osalta tämä kriisikuntakriteeri ei täyty, sillä alijäämää ei ole.

Kaupungin lainamäärä on vähäinen, sillä lainakanta on noin 2,4 miljoonaa euroa eli 237 euroa asukasta kohden. Kuntien keskiarvo vuonna 2022 lainamäärässä oli 3.377 euroa asukasta kohden. Konsernissa lainakanta on selkeästi suurempi, 1.540 euroa asukasta kohden, kun kuntien keskiarvo oli vuonna 2022 7.871 euroa asukasta kohden. Huomattavaa on, että vuoden 2022 luvuissa kuntien konsernien lainamäärissä olivat vielä mukana sairaanhoitopiirit ja mahdolliset muut sote-kuntayhtymät, mikä on kasvattanut lainamäärää asukasta kohden. Lieksassakin tämä luku putosi alle puoleen Siun soten jäätyä konsernista pois.

Huomioitavaa on, että kun Lieksassa mukaan otetaan lainojen lisäksi vastuut (vuokravastuut), nousee luku 1.862 euroon asukasta kohden. Mukana vuoden 2023 luvussa on jo sote-aseman vuokravastuu, vaikka sote-asema oli vielä rakenteilla vuoden 2023 aikana. Kuntien keskiarvo tässä tunnusluvussa vuonna 2022 oli 4.356 euroa asukasta kohden. Tässäkin siis ollaan selkeästi alhaisemmalla tasolla kuin keskimäärin kunnissa. Konsernin osalta lainat ja vastuut asukasta kohden olivat Lieksassa 3.237 euroa, kun kuntien keskiarvo oli vuonna 2022 jopa 9.367 euroa. Vuoden 2022 konsernin luku ei ole vertailukelpoinen johtuen sairaanhoitopiirien ja muiden sote-kuntayhtymien ollessa vielä luvuissa mukana.

Lieksan kaupungin taloutta voidaan lisäksi tarkastella esimerkiksi vuosikatteen riittävyydellä. Lähtökohtaisesti vuosikatteen tulisi riittää kattamaan ainakin poistot. Seuraavassa kaaviossa on esitetty Lieksan vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot asukasta kohden kuudelta vuodelta. Kuuden viimeisen vuoden aikana vuosikate on aina riittänyt kattamaan poistot. Kaaviosta nähdään myös, että vuoden 2020 vuosikate oli poikkeuksellisen suuri valtion koronatukitoimien vuoksi. Samana vuonna on myös nettoinvestoinnit olleet merkittävän suuret, kun Brahea-kampus rakennettiin. Myös vuosi 2023 yltää lähes samalle tasolle vuosikatteessa kuin vuosi 2020, joten myös vuoden 2023 vuosikate oli poikkeuksellisen korkealla. Pitkällä aikavälillä poistojen ja investointien tulisi olla lähellä toisiaan. Vuotta 2020 ja 2022 lukuun ottamatta nettoinvestoinnit ovat olleet alle poistotason.

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot eur/ as



4. VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIER TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Arviointikertomuksessa on esitetty toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen käyttäen värikoodeja. Luku laatikon sisällä kertoo tavoitteiden määrän.

	Toteutunut
	Osittain toteutunut
	Kesken
	Myöhässä/ei toteutunut/aloittamatta

4.1. Kaupungin tulosityksiköiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta

Vaalit-tulosityksikkö

3	2
---	---

Osittain toteutui sähköisistä työkalujen hallitsemisesta sähköinen ääntentallennus. Se toteutui ainoastaan Kolilla ja Rantalassa. Osittain jäätiin myös kaikkien vaalilautakuntien ja -toimikuntien jäsenten osallistumisesta koulutukseen. Suurin osa osallistui koulutukseen.

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi-tulosityksikkö

6

Kaupunginhallitus

Toimielimet-tulosityksikkö

2	1
---	---

Tavoitteena ollut opintomatka pilottikohteeseen ei toteutunut.

Johtoryhmä-tulosityksikkö

7	1	2
---	---	---

Kotouttamissuunnitelman ja -toteuttamisen päivitystä ei aloitettu, koska jäätiin odottamaan kotoutumislain ja TE2024 muutosten toteutumista. Myöskään konsernijohtoryhmän virkistys- ja opintomatkaa ei toteutettu. Osittain toteutui hankinnoista tiedottaminen ja vuorovaikutus yritysten kanssa hankintojen kilpailuttamisessa. Tavoitteena ollut hankintailta toteutettiin, mutta pienhankintaportaalin käyttöä ei aktivoitu. Markkinavuoropuhelua käytettiin museon päärakennuksen ja sote-aseman kilpailutuksissa.

Elinvoiman palvelualue

Elinvoiman edistämisen -tulosityksikkö

10	2	3
----	---	---

Tavoitteista kesken on uuden, haetun Invest-in hankkeen käynnistäminen (LieKe), sillä sisältöä on työstetty rahoittajien ohjeen mukaisesti ja Lieksan strategiset ekosysteemit -hanketta on haettu Ely-keskuksen EARK-rahoituksesta. Lisäksi kriisiviestintäohjeen päivittäminen on kesken, mutta ohjetta on työstetty eteenpäin. Kesken jäi myös viestinnän roolien selkeyttäminen, kun konsernin markkinointitiimin roolin terävöittäminen ja kaupungin viestintäryhmän uudelleen organisointi jäi rakennerahastokauden päättymisen vuoksi ja sen tuomien henkilöresurssimuutosten vuoksi kesken. Osittain toteutui osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen, kun työllisyyspuolen hankkeiden osalta hankesuunnittelua ei ole pystytty jatkamaan rakennerahastokauden muutoksista johtuen.

Työllisyyspalvelut-tulosityksikkö

7	3
---	---

Osittain toteutuivat tavoitteet koulutusmahdollisuuksien lisääminen, erilaiset pilotoinnit ja paluumuuttajakampanjat sekä avoimuus ja kehitysideoiden huomioiminen jokapäiväisessä työskentelyssä. Muun muassa kehityskeskusteluja ei pidetty Kohti työtä ja koulutusta -hankkeen päättyessä.

Työmarkkinatuen kuntaosuudessa ei pysytty talousarviossa, tavoitetaso oli 83.333 euroa kuukaudessa ja toteuma oli 104.031 euroa kuukaudessa.

Rakennusvalvonta ja ympäristö -tulosityksikkö

8	1	4
---	---	---

Kesken olivat tavoitteet: Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman 2022 – 2025 ja valvontaohjelman 2023 toteuttaminen, varautuminen 1.1.2024 voimaan asetettavan uuden rakennuslain tuomiin muutoksiin ja rakennusvalvonnan arkiston sähköistäminen. Rakennuslain voimaantuloa siirrettiin yhdellä vuodelle ja laki tulee voimaan 1.1.2025. Tämän vuoksi tätä koskevat tavoitteet ovat vielä kesken. Valvontaohjelmasta toteutettiin 22/28 tarkastusta. Rakennusvalvonnan arkiston osalta paperisten lupa-asiakirjojen skannaustyö on ollut keskeytyneenä resurssien vuoksi. Osittain toteutui valitusten selvittäminen ja ratkaiseminen viivytyksettä. Ympäristönsuojelun henkilövaihdon vuoksi ei tavoitteeseen täysin päästy.

Maankäyttö-tulosityksikkö

5	1	1
---	---	---

Aloittamatta oli maapoliittisen ohjelman päivittäminen henkilöresursseihin liittyvistä syistä johtuen. Kesken oli kasvua tukevien riskien analysointi ja ottaminen kehittämisen varmistamiseksi. Tavoitetasona oli maanhankinnan jatkaminen strategisesti tärkeille alueille. Neuvotteluja on käyty, mutta ne eivät vielä ole konkretisoituneet kaupoiksi tai olivat edelleen neuvotteluissa.

Tavoite ”Tärkeimpien tiedossa olevien ja tulevien kaavatöiden priorisointi ja läpivienti” oli merkitty toteutuneeksi, vaikka tavoitetasona oli muun muassa Ylä-Kolintie 25 yleis- ja asemakaava on lainvoimainen vuonna 2023, vaikka se on toteuman mukaan siirtynyt konsulttikaavaksi ja etenee vuoden 2024 alusta. Lieksanjoen sillan (KT73) asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa, mutta sen lainvoimaisuudesta ei ole kerrottu, vaikka tavoitetasona oli, että se on lainvoimainen syksyllä 2023. Samoin toteutuneeksi on merkitty osallisten ja kuntalaisten mielipiteiden kerääminen mm. kaavoitusprosesseissa ja yleisötilaisuuksissa. Tavoitetasona oli yleisötilaisuudet, mutta erillisiä yleisötilaisuuksia ei ole järjestetty.

Hallinnon palvelualue

Joukkoliikenne-tulosityksikkö

2 1

Kimppakyytiliikenteeseen liittyvää asiakaskyselyä ei toteutettu, vaan se siirtyi kevääseen 2024.

Henkilöstöhallinto-tulosityksikkö

1 4 1

Kesken oli aloitteiden tekemiseen ja työn kehittämiseen kannustaminen, kun aloitetoiminnan säännön päivitys oli tekemättä. Osittain toteutuivat palkkausjärjestelmän kehittäminen, veto- ja pitovoiman parantaminen, sijaisuusjärjestelmän rakentaminen ja oman ammattitaidon ja osaamisen kehittäminen koulutuksiin osallistumalla. Veto- ja pitovoiman parantamisessa lähtökyselylomake on viimeistelyvaiheessa ja tulokyselylomaketta ei ole aloitettu. Sijaisuusjärjestelmän kehittämisessä vakanssikohtaisista työohjeista ainoastaan osa on toteutunut. Verkkovälitteisistä koulutuksista osa on toteutunut vain osittain.

Asiakaspalvelu ja hallinto -tulosityksikkö

4 5

Verkkokaupan tehokkaampi hyödyntäminen toteutui osittain, sillä se on osittain vasta käytössä. Sähköisen kalenterin käytön tehostaminen on myös vain osittain toteutunut. Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto on siirtynyt vuodelle 2024 Meitan aikataulun takia. Palauteprosessin kehittämisessä on onnistuttu osittain, mutta palautteita ei kuitenkaan ole tavoitteen mukaisesti kirjattu. Riskienhallinnan osalta riskikartoituksen toteutuksen koordinointi on vielä kartoituksessa.

Talouspalvelujen palvelualue

Taloushallinto-tulosityksikkö

4 3

Osittain toteutuneeksi on ilmoitettu kehitysideoiden käsittely työpaikkakokouksissa ja parhaiden ideoiden käyttöön ottaminen. Ideoita on otettu käyttöön useita, mutta toteuma on ilmoitettu toteutuneen osittain, kun tarkkaa tavoitetasoa ei ollut määritetty. Myös taloushallinnon prosessien kehittäminen uutta teknologiaa hyödyntämällä esim.

robotiikkaa hyödyntäen on toteutunut osittain. Lisäksi talouskoulutuksista on jäänyt pitämättä investointeihin kohdennetut koulutukset.

Toimitilat

Toimitilat-tulosityksikkö

4	1
---	---

Tavoitteena oli, että sivistysvirasto on purettu vuoden 2023 loppuun mennessä. Tämä on kuitenkin kesken ja purkamisaste maanpäällisissä rakenteissa on noin 90 %.

Hyvinvointilautakunta

Ruokahuolto-tulosityksikkö

4

Kotoutuminen-tulosityksikkö

3	1
---	---

Kesken oli prosessikuvausten laatiminen. Niitä ei ollut laadittu vuoden loppuun mennessäkään vaikka tavoitteena oli toukokuun loppu.

✳ *Huomattavaa on, että kaikille tavoitteille ei ollut asetettu talousarviossa määrällisiä tavoitteita, vaikka seurantatapa tavoitteessa oli määrällinen. Näin ollen ei voida yksiselitteisesti arvioida, ovatko tavoitteet toteutuneet.*

Perusopetus-tulosityksikkö

5	2
---	---

Osittain toteutuivat tavoitteet talousosaamisen lisääminen ja henkilöstön osallistaminen tulosityksikön talouden suunnitteluun ja seurantaan. Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteista jäi toteutumatta Amazing Race -yrittäjäsunnitus, sillä siihen ei saatu riittävästi yhteistyökumppaneita yrityselämän puolelta.

Varhaiskasvatus-tulosityksikkö

9	1
---	---

Kesken tavoitteista oli säännölliset riskikartoitukset, suunnitelma riskikartoitusten toteuttamiseksi 31.12.2023 mennessä. Riskikartoitukset on aloitettu ja toteutetaan vuosittain. Myös turvallisuussuunnitelmien teko on aloitettu.

Yläkoulu ja Lieksan lukio -tulosityksikkö

6	2
---	---

Tavoitteista ainoastaan osittain toteutui arvioinnin ja arviointiosaamisen kehittäminen. Koulutusta ei tavoitteen mukaisesti pidetty, kun sille ei löytynyt sopivaa ajankohtaa ja sisältöä. Lisäksi ainoastaan osittain toteutui tavoite "Aikaa asioiden kehittämiseksi ja

uuden ideoinnille. Ratkaisukeskeinen toimintamalli asioiden esille tuomiseen ja käsittelyyn.”

Kansalaisopisto-tulosityksikkö 8

Asiakastyytyväisyyskyselyissä jäätiin osassa tavoitteista vain hieman, joten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen.

- * *Huomattavaa on, että kaikille tavoitteille ei ollut asetettu talousarviossa määrällisiä tavoitteita, vaikka seurantatapa monessa tavoitteessa oli määrällinen. Näin ollen ei voida yksiselitteisesti arvioida, ovatko tavoitteet toteutuneet.*

Pielisen Karjalan Musiikkiopisto -tulosityksikkö 16

- * *Huomattavaa on, että kaikille tavoitteille ei ollut asetettu talousarviossa määrällisiä tavoitteita, vaikka seurantatapa joissakin tavoitteissa oli määrällinen. Näin ollen ei voida yksiselitteisesti arvioida, ovatko tavoitteet toteutuneet.*

Kirjasto-tulosityksikkö 7

Kulttuuritoiminta-tulosityksikkö 4 1

Arviointiselvityksen ja toimenpideohjelman laatiminen siirtyi vuoteen 2024 hyvinvointijohtajan sijaisuuden takia. Lisäksi yhteistyökokouksia ja yhteisiä tapahtumia ei järjestetty tavoitteen mukaisesti ihan joka toinen kuukausi.

Pielisen museo -tulosityksikkö 8 1 1

Aloittamatta oli tavoite ”Kehitetään museon markkinointi kaupungin strategian ja markkinointisuunnitelman mukaisesti.” Museokonseptia on valmisteltu uuden museon suunnittelun rinnalla ja se esitellään hyvinvointilautakunnan kokouksessa 5.3.2024. Museon ja Paaterin kävijämäärätavoitteita ei saavutettu, mutta tilinpäätöksessä kyseinen tavoite oli esitetty toteutuneeksi. ”Museopalveluiden tarjonnan kehittäminen asiakaslähtöisesti” -tavoite toteutui vain osittain. Tavoitteen toteumasta ei käy yksiselitteisesti ilmi, miltä osin tavoite ei toteutunut. Talousarviossa 2023 oli tulo- ja meno- lisäämisen tavoitteessa osittain eri tavoitetasot, mitä oli esitetty tilinpäätöksessä 2023. Osavuosisiraportissa 1/2023 on esitetty tilinpäätöksen 2023 mukaisesti tavoitteet, joten voidaan ajatella, että toiminnallinen tavoite on valtuuston hyväksymä osavuosisiraportin 1/2023 yhteydessä.

- ✱ Tarkastuslautakunta huomioi, ettei tavoitteina olleiden henkilökunnan virkistyspäivien tai kehityskeskustelujen pitämisestä ollut raportoitu. Lisäksi tavoitteen toteutumisen voisi esittää tilinpäätöksissä tiiviimmin.

Liikunta ja ulkoilu -tuloksikokö 7 1

”Ammattitaitoiset työntekijät, toimivat liikuntalaitokset ja kunnossa olevat työvälineet” -tavoite toteutui vain osittain. Koneiden huoltoa on ollut toteuman mukaan todella paljon.

Nuorisotyö-tuloksikokö 7 1 1

Kulttuurikeskuksen asiakaskyselyä ei tehty ja kulttuurin toimenpideohjelman toteutumisen arviointia ei ole aloitettu.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -tuloksikokö 3 1

Sähköisten palveluiden käyttöön liittyviä asiakaskyselyjä ei toteutettu.

- ✱ Huomattavaa on, että kaikille tavoitteille ei ollut asetettu talousarviossa määrällisiä tavoitteita, vaikka seurantatapa joissakin tavoitteissa oli määrällinen. Näin ollen ei voida yksiselitteisesti arvioida, ovatko tavoitteet toteutuneet.



Neitikoski Ruunaassa

4.2. Kaupungin tulosityksiköiden käyttötalouden toteutuminen

Seuraavassa taulukossa on esitetty valtuuston sitovuustasolla talousarvion ylitykset sekä alitukset kaupungin tulosityksiköistä. **Vihreällä** on merkitty ne poikkeamat, joissa toteuma on ollut parempi kuin talousarvio ja **punaisella** talousarvion määrärahojen ylitykset tai tuloarvioiden alitukset.

Tulosityksikkö	Talousarvion toimintakatteen ylitys (-)/alitus (+) €
Vaalit	- 1.553
Tarkastuslautakunta	+ 11.737
Toimielimet	+ 7.278
Johtoryhmä	+ 22.354
Elinvoiman edistäminen	+ 109.288
Työllisyyspalvelut	+ 54.082
Rakennusvalvonta ja ympäristö	+ 15.375
Maankäyttö	+ 8.402
Joukkoliikenne	+ 33.053
Henkilöstöhallinto	+ 31.682
Asiakaspalvelu ja hallinto	+ 81.006
Taloushallinto	- 3.817
Toimitilat	+ 309.192 (toimintatuotot) - 96.320 (valmistus omaan käyttöön) - 255.710 (toimintakulut)
Kuntatekniikka	+ 251 (toimintatuotot) - 8.124 (valmistus omaan käyttöön) - 36.742 (toimintakulut)
Ruokahuolto	+ 29.642 (toimintatuotot) - 15.574 (toimintakulut)
Kotoutuminen	- 11.981
Perusopetus	- 102.828
Varhaiskasvatus	+ 18.926
Yläkoulu ja Lieksan lukio	- 97.563
Kansalaisopisto	+ 21.994
Pielisen Karjalan Musiikkiopisto	+ 19.858
Kirjasto	- 26.583
Kulttuuritoiminta	+ 3.935
Pielisen museo	- 21.004
Liikunta ja ulkoilu	+ 13.596
Nuorisotyö	+ 13.878
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	- 6.786

Toimitilat-tulosityksikön toimintamenojen ylitys johtui pääosin ulkopuolelle vuokrattujen tilojen palveluiden ostosta kiinteistönhuoltoon liittyvissä hoitokuluissa 80.000 euroa. Lisäksi ylitystä oli toimitilojen korjauskuluissa ja rakennustarvikkeissa 55.000 euroa ja palvelujen ostoissa 26.000 euroa, henkilöstökuluissa 42.000 euroa sekä sähkökustannuksissa 31.000 euroa.

Perusopetuksen toimintakatteen ylitys johtui pääosin koulukuljetuksista. Ne ylittyivät noin 69.000 euroa arvioidusta. Myös ICT-palveluissa oli ylitystä noin 28.000 euroa ja asiakaspalveluiden ostoissa (sairaalakoulujaksot, sijoitetut lapset ja vammaisopetus Honkalammen koulussa) noin 25.000 euroa. Ylitys on kokonaisuutena vähäinen, sillä se oli vain noin 1,7 % talousarviosta.

Yläkoulun ja Lieksan lukion ylitys johtui pääosin kotikuntakorvausten (81.000 euroa) ylittyessä arvioidusta. Myös kuljetuspalvelut ylittyivät noin 25.000 euroa arvioidusta. Ylitys on kokonaisuutena vähäinen, sillä se oli vain noin 2,2 % talousarviosta.

4.3. Liikelaitosten tavoitteiden toteutuminen

Lieksan kaupungin kuntatekniikkaliikelaitos 12

Valtuustoon nähden sitovaa olivat yhteistoimintakorvaukset, tilikauden yli-/alijäämä sekä kaupungille tuotettavien investointien määrärahat ja tuloarviot projektitasolla. Tilikauden ylijäämätavoite **0 euroa** toteutui suunnitellusti ja yhteistoimintakorvaukset toteutuivat **44.866 euroa** talousarviota parempana.

Kaupungille tuotettavien investointien määrärahoissa ja tuloarviossa pysyttiin melko hyvin. Ylityksiä oli kolmessa projektissa. Mähkönsillan määrärahassa oli vähäinen ylitys, **4.520 euroa**. Sammalpolun määrärahassa oli myös hyvin vähäinen ylitys, **59 euroa**. Myllykorventien määrärahassa oli pienehkö ylitys, **13.857 euroa**.

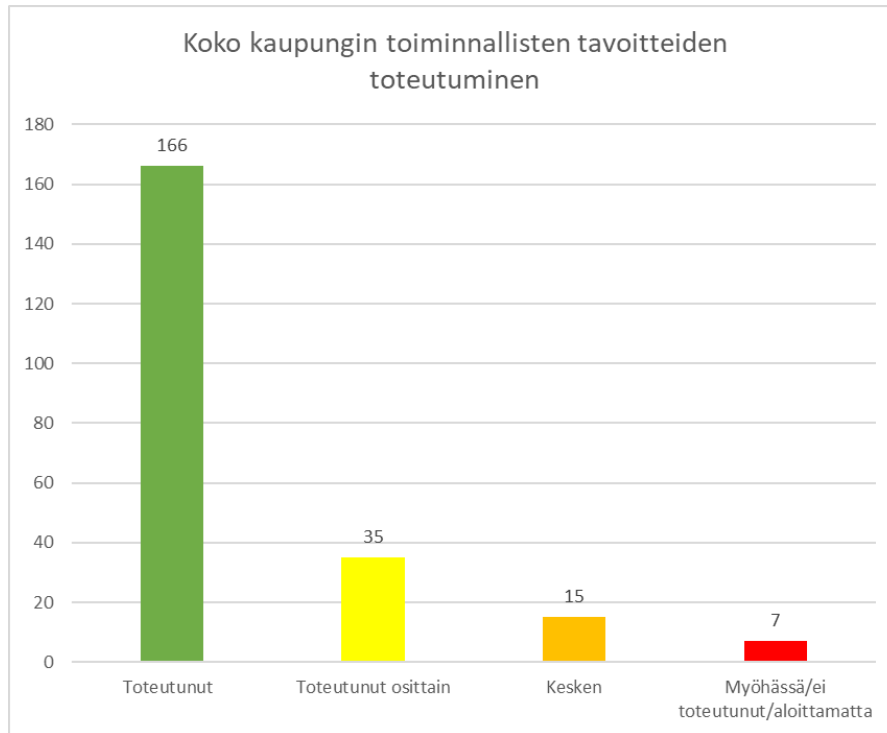
Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos 4 5 2 1

Aloittamatta oli toimintavarmuutta parantavien investointien suunnittelu, joka perustuu verkosto-omaisuuden nykytila-analyysiin sekä riskipisteytykseen. Tämä on jäänyt ajallisten resurssien vuoksi. Tavoitteista kesken oli käyttötalouden kustannusten ja kustannusennusteiden visuaalinen esittäminen ja niiden seuranta. Raportoinnin yleispäivitys on kesken ajallisten resurssien vuoksi. Kesken oli myös yhteistyömallien hyödyntäminen toimintavarmuuden parantamisessa. Yhteistyön mahdollisuuksien ja yhteistyömallien kartoitukset olivat kesken. Osittain toteutui muun muassa se, että jäteveden puhdistustulokset täyttävät ympäristöluvan ja valtioneuvoston asetuksen VNa 888/2006 vaatimukset. Lisäksi osittain toteutui ajantasainen varautumis- ja valmiussuunnittelu, kohdennetun viestinnän hyödyntäminen, kokonaistaloudellisten hyötyjen painottaminen huoltotoimissa ja ohjaus- ja tukijärjestelmien hyödyntäminen toiminnon sisällä. Liikelaitoksessa oli edelleen vuonna 2023 henkilöstöressurssipulaa.

Valtuustoon nähden sitovaa olivat korvaus peruspääomasta ja tuloslaskelman tilikauden tulos. Korvaus peruspääomasta toteutui käytännössä **suunnitellusti**. Tilikauden tulostavoite saavutettiin ja tulos ylitti tavoitteen **2.934 eurolla**.

4.4. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Seuraavassa kaaviossa on esitetty koko kaupungin (sisältää liikelaitokset) toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.



Kaaviosta nähdään, että selkeästi suurin osa tavoitteista on toteutunut. Prosentuaalisesti toteutunut on siis noin 74 % (68 % vuonna 2022 ja 61 % vuonna 2021) tavoitteista. Parannusta on tapahtunut joka vuosi tavoitteiden toteutumisessa. Lisäksi jos mukaan otetaan osittain toteutuneet tavoitteet, on tuloksyksiköiden tavoitteista toteutunut tai toteutunut osittain noin 90 % (92 % vuonna 2022 ja 90 % vuonna 2021) tavoitteista. Kaupungin tavoitteet on asetettu siten, että niissä on huomioitu tuottavuus ja taloudellisuus, palvelujen laatu, henkilöstönäkökulma sekä palvelujen vaikuttavuus. Nämä ovat tuloksellisuuden eri osa-alueita. Näin ollen, jos tavoitteet ovat toteutuneet, on toiminta ollut myös tuloksellista.

* *Tarkastuslautakunnan mielestä kaupungin toiminta on vuonna 2023 ollut tuloksellista.*

4.5. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupungin verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot (budjetoitavia tilinpäätössiirtoja ovat erät, joiden toteutuminen on arvioitavissa talousarviota laadittaessa).

- Verotulot: toteutuivat **1.406.531 euroa** talousarviota paremmin
- Valtionosuudet: toteutuivat **28.922 euroa** talousarviota paremmin
- Rahoitustulot ja -menot: toteutuivat **508.294 euroa** talousarviota paremmin
- Satunnaiset erät: toteutuivat talousarvion mukaisesti (**0 euroa**)
- Tilinpäätössiirrot: toteutuivat **453 euroa** talousarviota paremmin (budjetoitavat erät)

4.6. Investointiosan toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovaa olivat kaupungin ja liikelaitosten investointien kokonaiskustannusarviot, määrärahat, ja tuloarviot sillä tasolla, kun ne on investointibudjetissa esitetty, yleensä investointiprojekteittain.

Investointiprojekti	Talousarvion ylitys (-) / alitus (+) €
Kaupunki	
Osakkeet ja osuudet/hankinnat	- 4.301
Maa ja vesialueet/hankinnat	+ 32.041
Maa ja vesialueet/myynnit	+ 19.500 (tulot)
Ulkomuseon rakennukset	+ 19.447
Museon päärakennus, peruskorj.	+ 240.000 (tulot) - 114.091 (menot)
Pielisentie 3, ulkovaipan san.	+ 60.416
Jäähallin kaukalovalot	+ 23.420
Kolin koulun lämmitys	+ 23.464
Moisionkadun koulu, varastorak.	+ 1.881
Koulukatu 16, kuluvalv.järjest	+ 5.038
Partalanmäen pvk, ulkoaita	+ 20.000
UH, suodatinhiekkä-allas	+ 9.063
Mönninkatu 56, lämmitys	+ 25.000
Kultt.keskus, valvontakamerat	+ 18.000
Paloaseman aurinkopaneelijärj.	+ 935
Pielisentie 3, hissi	+ 13.748
Pielisentie 3, kulunvalv.järj.	+ 15.000
Mähkönsilta	- 4.520
Lieksan sataman ruoppaus	+ 4.348
Mönninkatu, väli Koulu-Asemak.	+ 4
Asemakatu, väli Karjalant.-Mönnink.	+ 159
Sammalpolku	- 59

Urheilupuiston liikennejärjest.	+ 5.428
Kolin kävelytasanne	+ 766
Myllykorventie	- 13.857
Vapaudenpuiston leikkialue	+ 7.906
Leikkivälineiden uusiminen	+ 7.950
Urheilukenttä	- 7.240 (tulot) + 434.527 (menot)
Karhunpolku	- 20.533
Timitran reitin valaistus	- 6.030
Latuhöylä jyrsimellä	+ 2.606
Kolin latujen reittimuutokset	+ 55.290
Latukone	- 12.480
Muun kaluston myynti	+ 18.242 (tulot)
Liikelaitokset	
Kuntatekniikkaliikelaitos	
Muun kaluston myynti	- 4.500 (tulot)
Maastotietokone+GNSS-vas.otin	+ 0
Vesihuoltoliikelaitos	
Kuljetusvälineiden myynti	+ 202 (tulot)
Jätevedenpumpp.Saneeraukset	+ 2.584
Kolin Veden vesij.verk.saneer.	+ 113
Kolin Veden viem.verk.saneer.	+ 27.414
Mönninkadun vesijohto	+ 802
Mönninkadun viemäriverkosto	+ 1.438
Asemakadun vesijohto	+ 973
Asemakadun viemäriverkosto	+ 973
Sammalpolun vesijohto	+ 2.337
Sammalpolun viemäriverkosto	+ 2.337
Jätevedenpumpp.saneer.2023	+ 77.854
Kolin Veden vedenottam.alkaloi	+ 18.929
Pesonvaara, Puuruunjärvi pumpp.	+ 360
Kolin viemäriverk.mallinnus	+ 12.500
Lieksa vesijohtoverk. mallinnus	+ 12.500
Lieksa viemäriverk.mallinnus	+ 12.500
Bioroottorit	+ 269.004
Hallakorven vedenottamo	+ 2.100
Kahdennettu sähkönsyöttö	+ 5.741
Karjalantien alitus	+ 17.263
Kehätien vesijohtoverkosto	+ 16.000
Kolin veden automaatio/puhdas	+ 15.034
Kolin vedenott.UV-desinf.	+ 3.469
Vesitornin saneeraussuunnitt.	+ 20.000
Vesilaitoksen auto	+ 63
Vesil.vesikatteen uusiminen	+ 15.000
Vesilaitos, lämmitys	+ 22.994
Vehkapuiston kaivot	+ 20.000

Suurin ylitys (114.091 euroa) oli museon päärakennuksen peruskorjauksen investointimenoissa. Alkuperäisessä talousarviossa määrärahaa oli varattu peruskorjaukseen 1 miljoona euroa, mutta sitä muutettiin talousarviossa niin, että muutettu talousarvio oli ainoastaan 200.000 euroa. Toteuma oli kuitenkin 314.091 euroa. Lisäksi tuottoja kirjattiin hankkeelle 240.000 euroa, vaikka tähän ei ollut varattu tuottoarviota talousarviossa. Nämä toteutuivat siis talousarviota parempana. Nettona talousarviossa pysyttiin hankkeen osalta.

4.7. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä olivat antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset. Vuoden 2023 talousarviossa oli ensimmäistä kertaa määritetty sitovat rahoitusosan erät.

- Antolainaukset muutokset: toteutuivat **6.120 euroa** talousarviota huonommin
- Lainakannan muutokset: toteutuivat talousarvion mukaisesti (**0 euroa**)
- Oman pääoman muutokset: toteutuivat talousarvion mukaisesti (**0 euroa**)

Antolainasaamisten lisäys 6.120 euroa ei ollut varsinainen antolainan myöntäminen, vaan liittymismaksu, joka kirjataan Pysyvien vastaavien Muihin saamisiin, sillä kyseessä on palautettava liittymismaksu. Ylitys on vähäinen.

- * Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että myös rahoitusosalle asetettiin sitovuustasot talousarviossa 2023.



Liekse 50v juhluvuoden yksi tapahtumista: Kantri-ilta maatilalla Siltavaarassa.

5. KONSERNIYHTIÖT

Kaupungilla on kaksi tytäryhtiötä. Vuoden 2023 talousarviossa oli asetettu toista kertaa toiminnallisia tavoitteita selkeästi myös tytäryhtiöille. Näitä tai taloudellisia tavoitteita ei kuitenkaan ollut talousarviossa 2023 esitetty valtuustoon nähden sitoviksi. Tilinpäätöksessä 2023 on ensimmäistä kertaa raportoitu toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Lieksan Kiinteistöt Oy



Kesken jääneeksi tavoitteeksi on ilmoitettu sivistysviraston purkaminen vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoitteen toteumassa on kuitenkin mainittu, ettei purkaminen ole yhtiön toimintaa, vaan liittyy Lieksan kaupungin ja Pelastuslaitoksen yhteistyösopimukseen. Toinen kesken oleva tavoite oli maakunnan tilakeskuksen hankkeen aikana muodostuneiden vertailukelpoisten mittareiden avulla tehtävät kehittämistoimenpiteet. Tietojen syöttö ja päivittäminen järjestelmiin on käynnissä.

Lieksan Kiinteistöt Oy vuokraa asuntoja, yritystiloja sekä tuottaa kaupungille kiinteistönhuoltoon, korjaukseen siivoukseen ja hallintoon liittyviä tehtäviä. Lisäksi yhtiö toteuttaa kaupungin toimitilainvestoinnit.

Yhtiön toimintaan vaikutti edellisvuoden tapaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, mikä aiheutti energian voimakkaan hinnannousun ja kiihtyvän inflaation ja korkotason nousun. Lisäksi kylmä talvi aiheutti kustannusten nousua. Yhtiön lämmitys-, sähkö- ja vesikustannukset ylittivät edellisen vuoden vastaavat kustannukset noin 0,6 miljoonalla eurolla. Rahoituskulut nousivat edellisvuoteen nähden noin 0,5 miljoonaa euroa. Tilikauden tappioksi muodostuikin noin 0,9 miljoonaa euroa. Liikevaihto oli yhteensä noin 11,8 miljoonaa euroa, kasvua noin 0,8 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna.

Yhtiön taloudellinen tilanne on edelleen hyvin heikko, sillä yhtiön nettokäyttöpääoma on negatiivinen noin 7,5 miljoonaa euroa. Lainojen nykyinen lyhennysohjelma on turvattu vuoden 2024 loppuun asti. Kaupungin kanssa käydään neuvotteluja yhtiön taloudellisesta tilanteesta. Yhtiö lyhensi lainoja vuoden 2023 aikana noin 2,9 miljoonaa euroa ja otti uutta lyhytaikaista lainaa 1,9 miljoonaa euroa ja pitkäaikaista lainaa 2,3 miljoonaa euroa.

Vuokra-asuntojen kysyntä on pysynyt heikkona vuonna 2023. Lukumäärällisesti asuntojen käyttöaste vuoden aikana oli 94,5 %, mutta taloudellinen käyttöaste oli 84,3 %, kun isoja asuntoja on paljon tyhjänä. Ukrainalaiset ovat omalta osaltaan parantaneet käyttöastetta, sillä Kotokunta Oy on vuokrannut yhtiöltä asuntoja ukrainalaisten pakolaisten vastaanottokeskustoimintaa varten. Tällä on merkittävä myönteinen vaikutus vuokra-asuntojen käyttöasteeseen lähitulevaisuudessa.

Yritystilojen puolella suurin hanke oli Kerantie 7 – 9 hallin muutostyöt leipomokäyttöön. Loppuosa hankkeesta toteutuu vuoden 2024 aikana. Kahden yhtiön vuokralaisena toimineen yrityksen konkurssit sekä yhden yhtiön liiketoiminnan lakkaaminen aiheuttivat yhtiölle noin 0,2 miljoonan euron luottotappiot.

Toimitilojen puolella on toimittu hankintasopimuksen mukaisesti ja kaupungin kiinteistöihin liittyviä investointeja on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

✳ *Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan Lieksan Kiinteistöt Oy:n heikosta taloudellisesta tilanteesta.*

Lieksan Kehitys Oy LieKe 2 2

Osittain on toteutunut uuden, haetun Invest-in-hankkeen käynnistäminen. Toimintaa ei tällä rakennerahastokaudella tueta, joten hankkeen kärki on muutettu Lieksan biotalouden ekosysteemin kehittämiseen ja hankehakemus on jätetty. Lisäksi hanketoiminnan uudistaminen kaupunkikonsernin tavoitteita vastaavaksi ja prosessien selkeyttäminen toteutuivat osittain. Tavoitteet eivät täysin ehtineet toteutua vuoden 2023 aikana.

Lieksan Kehitys Oy LieKe kehittää yritystoimintaa edistään Lieksan kaupungin elinvoimaa ja vahvistaen aluetalouden kasvua.

- LieKe hankkii aktiivisesti uusia yrityksiä Lieksaan
- LieKe tukee lieksalaisten yritysten kasvua yritystoiminnan kaikissa vaiheissa
- LieKen painopistetoimialat ovat biotalous ja matkailu
- LieKe viestii monikanavaisesti Lieksaan sijoittumisesta sekä matkailu- ja työmahdollisuuksista.

Lieksan Kehitys Oy LieKen kaupungilta saama perusrahoitus vuonna 2023 oli 565.800 euroa, josta palautettiin 12.400 euroa. Tilikauden liikevaihto oli 748.066,24 euroa ja tulos 30,43 euroa.

Yhtiöllä on ollut käynnissä yhteensä 7 eri hanketta tilikauden aikana. Kaupungin rahoitus hankkeisiin oli 197.800 euroa.

Lieksan kaupunki joutui Paikallisen Äkillisen rakennemuutoksen (PÄRM) kohteeksi vuoden 2023 aikana. Prosessia varten muodostettiin alueellinen koordinaatioryhmä, joka haki Työ- ja elinkeinoministeriöltä 150.000 euron rahoitusta prosessin läpivientiin. TEM hyväksyi Lieksan kaupungin PÄRM-kohteeksi ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto sai päätöksen rahoituksesta 8.12.2023. Rahoitus haetaan AIKO-hankerahoituksena vuoden 2024 alussa.

✳ *Tarkastuslautakunnan mielestä LieKen toiminta on ollut tuloksellista.*

6. SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA KONSERNIVALVONTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 25.1.2021. Sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja konsernivalvonnasta on annettu toimintakertomuksessa selkoa. Selonteko perustuu tehtyyn itsearviointiin, joka toteutettiin elo-syyskuussa 2023: Arviointien mukaan kaupungin yksiköissä sisäisen valvonnan taso on yleisesti ottaen edelleen hyvä. Kehityskohteeksi nousi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tietoisuuden lisääminen, henkilöstön koulutus ja riskikartoituksen systemaattisuus.

Merkittävimpiä riskejä on tuotu esille tilinpäätöksessä. Riskeiksi on mainittu etenkin Lieksan Kiinteistöt Oy:n taloudellinen tilanne. Lisäksi riskinä on tulevien vuosien kaupungin talouden tasapaino, johon vaikuttaa etenkin verotulojen ja valtionosuuksien kehittyminen. Lisäksi kaupungilla on noin 2 miljoonan euron lisälaskuriski liittyen hyvinvointialueen palkkaharmonisaatioon. Muita riskejä ovat muun muassa kaupungin vesijohtoverkoston ikä sekä osaavan henkilöstön saatavuus.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu erityisiä puutteita. Kaupunginjohtaja, elinvoimajohtaja ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat vuoden 2023 aikana kokoontuneet lähes viikoittain kaupunkikonsernin palavereihin. Vuoden 2021 alusta alkaen vesihuolto- ja kuntatekniikkaliikelaitosten johtajat ovat osallistuneet palaveriin kerran kuukaudessa.



7. HENKILÖSTÖ

Kaupunki on laatinut vuodelta 2023 henkilöstökertomuksen. Kaupungin palveluksessa oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 358 henkilöä, kun vuotta aiemmin henkilöstöä oli 367. Vakinaisten määrä oli 240, jossa oli kasvua 4 henkilöä.

Vuosi 2022 oli kolmas koronavuosi, joka oli haastava myös henkilöstön näkökulmasta. Sairauspoissaoloja kertyi erityisesti koronaan liittyen paljon. Vuonna 2023 sairauspoissaolojen määrä on lähtenyt kuitenkin laskuun, kun koronapandemia on väistynyt. Vähennystä sairauspoissaoloissa on ollut kaikissa muissa luokissa paitsi 30 – 60 päivän mittaisissa sairauspoissaoloissa.

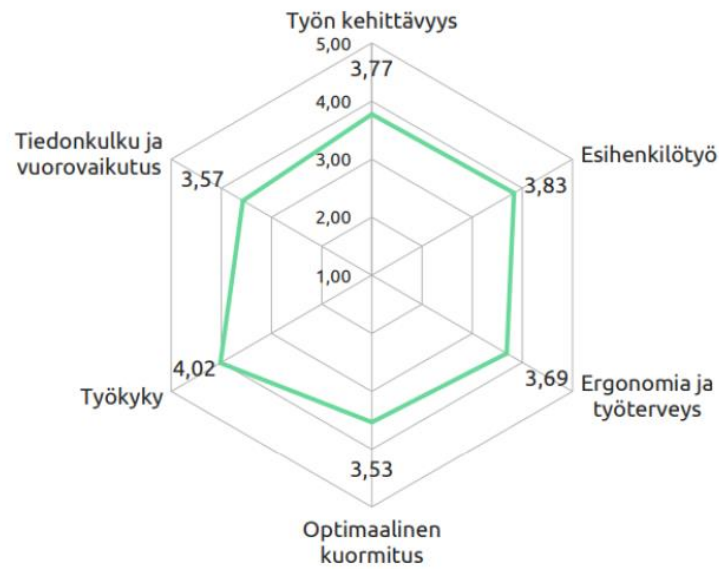
Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot	Kalenteripäivät 2023	Kalenteripäivät 2022
Lyhyet poissaolot alle 4 pv	1318	1339
4 - 29 pv	2397	2937
30 - 60 pv	1192	572
61 - 90 pv	329	407
91 -180 pv	285	477
yli 180 pv	0	365
Yhteensä	5521	6097
Keskimäärin kalenteripäiviä / htv	15,9	17

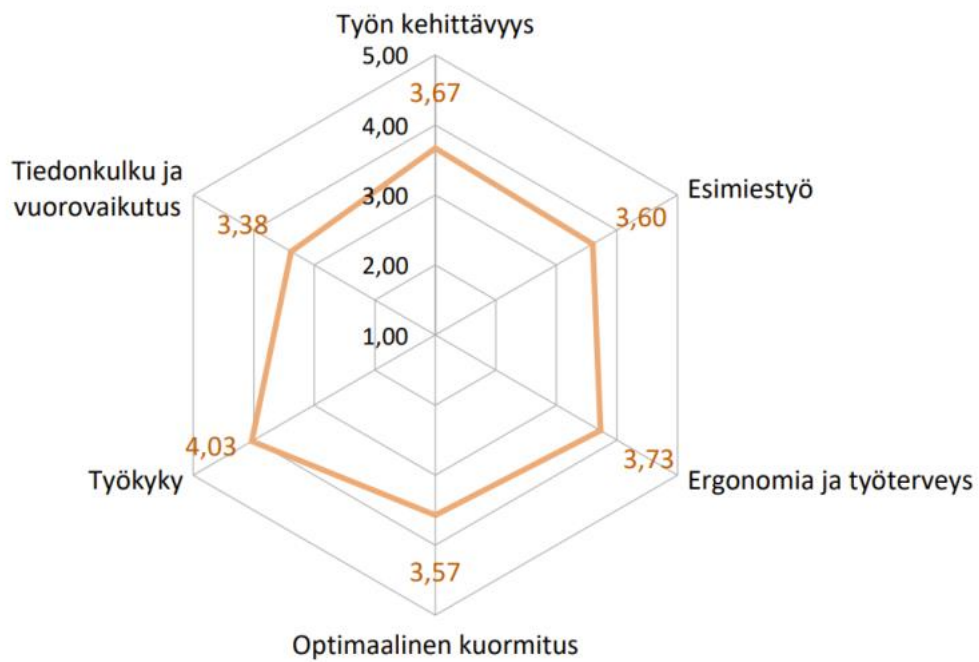
Vuoden 2023 aikana terveysperusteisten poissaolojen osuus työajasta oli 5,11 %, joka on 0,2 %-yksikköä vähemmän kuin vuoden 2022 prosenttiosuus, mutta 1,32 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2021. Kalenteripäivinä laskettuna terveysperusteisia poissaolopäiviä oli vuonna 2023 576 päivää vähemmän kuin vuonna 2022. Sairauspoissaoloja oli 15,9 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden vuonna 2023, 17 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden vuonna 2022 ja 12,2 kalenteripäivää henkilötyövuotta vuonna 2021. Luku on hieman vähentynyt vuoteen 2022 verrattuna. Kunta-alan keskiarvo oli 20,7 vuonna 2022, joten siihen nähden ollaan alle keskiarvon oltu vuonna 2022 ja myös vuonna 2023. Pitkiä yhtäjaksoisia sairauspoissaoloja on edellisvuotta selkeästi vähemmän. Myös lyhyet poissaolot ovat vähentyneet.

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä arvioitiin ensimmäisen kerran syyskuussa 2017 työhyvinvointikyselyn avulla. Vuonna 2023 kysely toteutettiin seitsemännen kerran. Vastausprosentti kyselyyn oli vuonna 2023 60,43, kun se vuonna 2022 oli 61,5. Työhyvinvointikyselyn tuloksia havainnollistavan timanttikuvion kärjistä huonompaan suuntaan muuttuivat Ergonomia ja työterveys (-0,04), Optimaalinen kuormitus (-0,04) ja Työkyky (-0,01). Parempaan suuntaan muuttuivat Esihenkilötyö (+0,23), Tiedonkulku ja vuorovaikutus (+0,19) ja Työn kehittävyys (+0,1). Asetetuista tavoitteista jäätiin hieman jokaisen osa-alueen osalta.



Työhyvinvointikyselyn timanttikuvio 2023



Työhyvinvointikyselyn timanttikuvio 2022

Tulokset purettiin työyksiköittäin ja työyksiköt asettivat omien tulostensa perusteella 1-2 kehittämistavoitetta. Yhteistyötoimikunta määritteli tulosten perusteella koko organisaatiota koskevat tavoitteet:

1. työyksiköiden keinot kuormituksen pienentämiseen,
2. toimenpiteet yksiköiden välisen tiedonkulun ja yhteistyön parantamiseen ja
3. keinot vastausaktiivisuuden lisäämiseen.

* *Kaupungin eri toimialoilla on lähivuosina paljon eläköitymisiä näköpiirissä, joten kaupungin tulisi panostaa uusien työntekijöiden rekrytointiin. Lisäksi tulisi panostaa henkilöstön pysyvyyteen ja työssäjaksamiseen.*

* *Tarkastuslautakunta on huolissaan henkilöstöresurssien riittävydestä.*

* *Henkilöstölle maksettavat henkilökohtaiset lisät ovat olleet neuvottelussa työnantajan ja työntekijäjärjestöjen välillä useamman vuoden ajan. Asia olisi saatava kuntoon.*

* *Tarkastuslautakunta huomioi, että kehityskeskusteluja ei ole edelleenkään käyty vuosittain kattavasti koko henkilöstön osalta. Kehityskeskustelujen käymistä säännöllisesti pidetään tärkeänä työssä kehittymisen ja työssäjaksamisen näkökulmasta.*



8. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT

- * *Tarkastuslautakunta huomioi edelleen, että toiminnallisia tavoitteita on valtuustoon nähden sitoviksi asetettu suuri määrä (223 tavoitetta). Vuoden 2022 talousarvioon verrattuna tavoitteiden määrä on vähentynyt noin 19 %. Suunta on hyvä. Tavoitteita asettaessa olisi hyvä pohtia, tulisiko niiden olla valtuustoon vai ehkä vain toimielimeen nähden sitovia.*
- * *Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen oli siirretty tilinpäätöksessä esitettäväksi ainoastaan tilinpäätöksen liitteessä. Toiminnalliset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, joten niiden esittäminen tilinpäätöksen varsinaisena osana talousarvion toteutumisen yhteydessä on perusteltua.*
- * *Edelleen pyydetään huomioimaan, että tavoitteet asetettaisiin niin, että niiden toteutumista pystyisi arvioimaan. Tavoitteille tulisi asettaa selkeät mittarit ja tavoitetasot. Kaikilta osin toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ei pystynyt arvioimaan, koska tavoitteella ei ollut selkeää tavoitetasoa. Tilinpäätöksessä tulisi näkyä, onko tavoite toteutunut. Kaikilta osin tavoitteisiin ei ollut myöskään vastattu yksiselitteisesti ja tiiviisti.*
- * *Lieksan kaupunginvaltuusto on 28.3.2022 hyväksynyt vuosille 2022 - 2025 laajan hyvinvointisuunnitelman. Vuoden 2023 hyvinvointiraportti on käsitelty kaupunginvaltuustossa 29.4.2024 § 22. Raportissa on seikkaperäisesti kerrottu väestöryhmittäin asukkaiden terveydestä ja hyvinvoinnista. Lisäksi on kerrottu hyvinvointisuunnitelman tavoitteista ja tehdyistä toimenpiteistä tavoitteiden toteutumiseksi. HYTE-kertoimen mukaan jaettava euromäärä asukasta kohden oli noussut vuodesta 2022 1,5 euroa/asukas. Tämän mukaan kaupungissa on tehty oikeansuuntaisia asioita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.*

Hyvinvoinnin palvelualue

- * *Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Partalanmäen päiväkodin Moisionkadun yksikköön. Tarkastuslautakunta toteaa tilojen olevan asianmukaiset, etenkin liikuntasali koettiin toimivaksi. Henkilöstön toiveita tilojen suunnittelussa oli otettu huomioon. Lisäksi yksikkö tekee hyvää yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Riverian lähihoitajaopiskelijat tekevät yksikössä työssäoppimisjaksoja sekä lapset käyvät ilahduttamassa ikäihmisiä lähellä sijaitsevilla hoivakodeilla ja asumisyksiköissä.*
- * *Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Lieksan lukioon. Pienessä lukiossa on mahdollisuus saada paremmin yksilöllistä tukea opintoihin kuin suuremmissa yksiköissä. Ilahduttavaa on, että kaksoistutkintoa suorittavien määrä on lisääntynyt aiemmista vuosista. Huolta herättää opiskelijamäärän väheneminen ja resurssien riittävyys.*

- * *Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Keskuskoulun alakouluun. Koulun tilat olivat ahtaat ja sokkeloiset. Etenkin ruokala on koettu epäkäytännölliseksi ja pieneksi. Ruokailun porrastaminen hankaloittaa oppituntien järjestämistä. Rehtori on yhteinen useammalle koululle. Tämä on koettu hankalaksi, sillä rehtorin läsnäolo koululla on koettu tärkeäksi.*
- * *Kirjastolla omatoimikirjasto otettiin käyttöön joulukuussa 2022. Palvelu on lisännyt kirjastopalveluiden saavutettavuutta. Kirjaston lainaus- ja kävijämäärät ovat kasvaneet merkittävästi vuoteen 2022 verrattuna.*
- * *Vuosi 2023 oli Lieksan 50-vuotisjuhlavuosi. Tarkastuslautakunnan mielestä juhlavuoden tapahtumat olivat onnistuneita ja niissä oli hyvin osallistujia.*

Elinvoiman palvelualue

- * *Työllisyyspalveluiden merkittävä taloudellinen ongelma on edelleen työmarkkinatuen kuntaosuuden suuruus, joka oli noin 1,2 miljoonaa euroa vuonna 2023. Edellisenä vuonna kuntaosuus oli 1,0 miljoonaa euroa. Ponnisteluja työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentämiseksi tulee jatkaa.*
- * *Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kuntouttavan työtoiminnan tilaan, kun sen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 alkaen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Toiminnassa oli vuonna 2023 katkos, mikä lisäsi kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuutta. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät ovat vähentyneet merkittävästi.*

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut, Siun Sote

- * *Sosiaali- ja terveystoimen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueille. Lieksan kaupunki ei kirjannut vuoden 2022 tilinpäätökseensä Siun soten palkkaharmonisaation pakollisen varauksen (noin 24 miljoonaa) noin 2 miljoonan euron Lieksan osuutta. Siun sote on laskuttanut vuoden 2024 alussa toteutuneita palkkaharmonisointikuluja kunnilta, mutta Lieksa on reklamoinut laskuista. Myöskään vuoden 2023 tilinpäätökseen ei ole palkkaharmonisaation kustannuksia kirjattu, vaan asiasta on mainittu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tämä muodostaa riskin, joka toteutuessaan vaikuttaa kaupungin tilikauden tulokseen tai maksuvalmiuteen.*

Kuntatekniikkaliikelaitos

- * *Henkilöstön kuormitus ja tehtävienjako on ongelmallinen. Tarkastuslautakunta on erityisen huolissaan kuntatekniikkaliikelaitoksen henkilöstöresurssien riittävydestä. Toivottavasti käynnissä olleet yhteistoimintamenettelyt toisivat tähän muutoksen parempaan.*

9. LOPUKSI

Nykyinen tarkastuslautakunta on työskennellyt kolmatta vuottaan. Työskentely on sujunut hyvin ja ilmapiiri on ollut avoin. Kuulemisten yhteydessä on kaupungin ja tytäryhtiöiden toiminnasta saatu hyvin tietoa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Lisäksi etenkin henkilöstön edustajien kuuleminen on ollut antoisaa. Keskustelu kuultavien kanssa on ollut avointa.

Tarkastuslautakunta kiittää kaupungin viranhaltijoita, kaupunkikonsernin henkilöstöä, luottamushenkilöitä sekä tarkastuslautakunnan sihteerä ja tilintarkastajaa yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana.



10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen, lautakuntien ja liikelaitosten selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2024 loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Lieksassa 20.5.2024



Sari Kangas

puheenjohtaja



Jaakko Könttä

varapuheenjohtaja



Eero Mustonen

jäsen



Tarja Teppo

jäsen



Teija Turunen

jäsen